

**Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Гуманітарно-економічний факультет
Кафедра менеджменту та адміністрування**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
27 березня 2020

ПРОГРАМА
вступного комплексного іспиту за фахом підготовки

Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: 073 Менеджмент

Спеціалізація: Управління закладом освіти

Бердянськ-2020

ЗМІСТ

1.	Пояснювальна записка	4
2.	Зміст програми	5
3.	Критерії оцінювання	8
4.	Список рекомендованої літератури	9

1. Пояснювальна записка

Мета комплексного іспиту за фахом підготовки для вступу на здобуття ступеня магістра: з'ясувати рівень наявних базових теоретичних знань вступників з метою допущення їх до фахового вступного випробування для вступу на навчання за ступенем магістра спеціальності 073 Менеджмент (Управління навчальним закладом) на базі освітнього ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю.

Форма комплексного іспиту за фахом підготовки - тестування.

Тест – це завдання стандартної форми, виконання якого дає можливість виявити рівень сформованості знань, умінь, навичок.

Загальна кількість завдань тесту – 90.

Час виконання тесту – 180 хвилин.

Екзаменаційний тест складається із завдань двох форм:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№ 1–85). Завдання складається з основи та чотирьох варіантів відповіді, з яких лише один правильний.

2. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю (№ 86–90).

Приклад тестового завдання

1. Керівництво – це:

- А) Право особи давати офіційні доручення підлеглим і вимагати їхнього виконання.
- Б) Право цілеспрямованого впливу осіб на трудові колективи.
- В) Повноваження використовувати матеріальні ресурси.
- Г) Повноваження вживати контролюючих заходів.

90. Педагогічна Конституція Європи: зміст та характеристика

Вимоги до відповіді вступника

Під час тестування вступник повинен показати:

а) чітке знання означень, управлінських понять, термінів, формулювань правил, передбачених програмою;

б) вміння точно і стисло висловити думку в усній і письмовій формі, використовувати відповідну символіку;

в) наявність вмінь і навичок, передбачених державними стандартами, вміння застосовувати поняття, методи і факти при розв'язування змодельованих управлінських ситуацій .

Перелік дисциплін, що виносяться на фахове вступне випробування:

1. Загальна педагогіка.
2. Менеджмент в освіті.
3. Управління освітнім закладом.

2. Зміст програми

Загальна педагогіка.

Стан освіти в Україні та нормативні документи про її організацію і реформування.

Сучасний стан освіти в Україні. Основні принципи організації освіти в Україні. Державна національна програма „Освіта” (Україна XXI ст.), Закон України «Про освіту», Закон України «Про загальну середню освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про професійно-технічну освіту», Закон України «Про дошкільну освіту».

Педагогіка як наука і навчальний предмет, її зв'язок з іншими науками.

Педагогіка – наука про виховання, навчання і освіту особистості. Об'єкт, предмет, функції і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки. Структура педагогічної науки, її галузі. Зв'язок педагогічної науки з іншими науками.

Методологія і методи педагогічних досліджень.

Поняття про методологію педагогіки і її рівні. Методологічні принципи науково- педагогічних досліджень. Організація педагогічного дослідження. Педагогічний експеримент. Види експерименту. Характеристика методів і методика науково-педагогічного дослідження. Етапи педагогічного дослідження.

Загальні закономірності розвитку особистості.

Процес розвитку і формування особистості. Напрями розвитку людини. Вікова періодизація. Види розвитку і формування особистості. Основні фактори розвитку і формування особистості. Роль діяльності, активності та спілкування в розвитку особистості. Гуманістична парадигма.

Педагогічний процес як цілісна система.

Педагогічний процес як система. Цілісність педагогічного процесу. Принципи педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу.

Дидактика як теорія освіти і навчання.

Поняття про дидактику. Предмет і завдання сучасної дидактики. Основні дидактичні категорії: мета навчання і учіння, закономірності й принципи навчання, процес навчання, методи і засоби навчання, зміст навчання, організаційні форми навчання та контролю якості знань, умінь, компетентності. Здобутки дидактики на сучасному етапі розвитку школи.

Процес навчання як цілісна система.

Методологічні основи процесу навчання (суть, цілі, компоненти, структура, закони, цілісність.). Основні функції процесу навчання. Характеристика принципів навчання.

Зміст освіти в загальноосвітній школі.

Поняття і сутність змісту освіти. Реалізація принципів гуманізації, гуманітаризації, індивідуалізації та диференціації при визначенні змісту освіти. Структура шкільного змісту освіти. Стандартизація освіти в основній школі. Характеристика навчальних планів, програм і підручників сучасної загальноосвітньої школи. Єдність загальної, політехнічної і професійної освіти.

Форми організації навчання як дидактична категорія.

Класно-урочна система навчання, її суть. Типологія і структура уроку. Позаурочні форми навчання. Нетрадиційні форми навчання.

Види навчання.

Нові технології навчання. Методи і засоби навчання. Сутність понять: „види навчання”, „технології навчання”. Поняття про методи, методичні прийоми та засоби навчання. Класифікації, дидактичні системи методів навчання. Актуальні проблеми розроблення і впровадження в навчальний процес нових технологій навчання. Суть контролю навчання як дидактичного поняття. Методи і форми контролю. Функції контролю.

Менеджмент в освіті.

Принципи та методи управління освітою.

Принципи: державотворення, науковості, демократизації, гуманізації, цілеспрямованості, плановості, компетентності, оптимізації, об'єктивності в оцінці виконання працівниками закладу освіти своїх обов'язків, поєднання колегіальності з персональною відповідальністю. Організаційні методи: інструктаж, нормування, різні розпорядчі акти. Проведення науково-практичних конференцій педагогічних працівників, серпневих нарад учителів, семінарів, диспутів, педагогічних читань і ін.; соціально-психологічні методи; економічні методи.

Робота райво. Робота шкільної інспекції. Інспектування загальноосвітнього закладу.

Реалізація регіональної державної освітньої політики. Розробка регіональних програм. Створення умов для ЗСО. Координація діяльності навчальних закладів. Контроль виконання законодавства про освіту та забезпечення якості освіти. Організація кадрового потенціалу. Розробка прогнозів та планів розвитку регіональної системи освіти. Форми інспектування ЗСО: вибіркоче, фронтальне, тематичне.

Система освіти України. Управління системою освіти.

Дошкільна, ЗЗСО, позашкільна, професійно-технічна, вища, післядипломна освіта. Аспірантура. Докторантура. Самоосвіта. Формальна та неформальна освіта.

МОН України, Управління освіти ОДА, відділи освіти рай (міськ)адміністрацій.

Основні підходи щодо забезпечення автономії університетів.

Вибірність керівників, адміністрації та професорсько-викладацького складу. Вирішення формату курикулуму в межах держстандарту освіти. Визначення спеціальностей підготовки в межах профілю ВНЗ. Фінансова самостійність.

Маркетингова діяльність адміністрації школи.

Визначення пріоритетів освітньої діяльності. Визначення освітніх послуг. Відбір клієнтів на отримання освітніх послуг. Демографічні, гендерні, інтелектуальні карти регіону. Іміджеві стратегії. Перфоманс акції. Підвищення науко-теорет. та науко-метод. рівня вчителів. Визначення перспектив стратегії школи. Вивчення та впровадження нових псих., пед., ідей та перпедосу. Ефективність викладання основ наук. Проблеми виховної роботи.

Підвищення науко-теорет. та науко-метод. рівня вчителів. Визначення перспектив стратегії школи. Вивчення та впровадження нових псих., пед., ідей та перпедосу. Ефективність викладання основ наук. Проблеми виховної роботи.

Менеджмент в освіті. Менеджмент

Історія і предмет наукового менеджменту; методи управління в освітньому менеджменті; управлінські здібності; вимоги менеджменту до шкільного освітнього середовища.

Прогнози стосовно подальшого розвитку вищої освіти України.

Виклад авторського бачення перспектив.

Управління освітнім закладом

Принципи і методи управління освітнім закладом. Науковість як принцип управління. Демократизація як принцип управління. Системність як принцип управління. Адміністративні методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Економічні методи управління.

Функції управління освітнім закладом. Контроль як функція управління. Планування роботи носітнього закладу. Прогнозування як функція управління. Координація як функція управління.

Основні напрямки організаційно-педагогічної діяльності керівника.

Виховний, інструктивно-методичний, адміністративно-розпорядницький, суспільно-організаційний, фінансово-економічний, мотиваційний, представницький напрямки.

Методична і науково-методична робота в освітньому закладі.

Зміст, форми і методи організації методичної та науково-методичної роботи в освітньому закладі. Моніторинг підвищення фахової майстерності педагогів.

Управління виховною роботою в освітньому закладі.

Зміст, форми і методи виховної роботи в освітньому закладі.

Управління освітнім процесом в навчальному закладі. Зміст, форми і методи навчання. Моніторинг якості знань учнів і студентів.

3. Критерії оцінювання

Час виконання тестових завдань – 180 хвилин.

Екзаменаційний тест складається із 90 завдань, з яких – 85 тестів закритого типу (з альтернативними вибірковими відповідями в 4-х варіантах) та 5 тестів відкритого типу (самостійна відповідь на питання, на утворення логічних пар, на визначення термінологічних понять, написання міні-творів, есе та інших форм творчої роботи).

За кожну правильну відповідь нараховується 1 бал.

Кількість правильних відповідей за тестові питання	Бал за 200-бальною шкалою оцінювання	Кількість правильних відповідей за тестові питання	Бал за 200-бальною шкалою оцінювання
0	0	43	108
1	66	44	109
2	67	45	110
3	68	46	111
4	69	47	112
5	70	48	113
6	71	49	114
7	72	50	115
8	73	51	116
9	74	52	117
10	75	53	118
11	76	54	119
12	77	55	120
13	78	56	121
14	79	57	122
15	80	58	123
16	81	59	124
17	82	60	125
18	83	61	126
19	84	62	127
20	85	63	128
21	86	64	129
22	87	65	130
23	88	66	131
24	89	67	132
25	90	68	133
26	91	69	134
27	92	70	135
28	93	71	136
29	94	72	137
30	95	73	138
31	96	74	139
32	97	75	140

33	98	76	141
34	99	77	142
35	100	78	143
36	101	79	144
37	102	80	145
38	103	81	146
39	104	82	147
40	105	83	148
41	106	84	149
42	107	85	150

Від 86-го до 90-го завдання за кожну відповідь нараховується від 0 до 10 балів у залежності від повноти відповіді.

7,6 – 10 балів – завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином.

5,1 – 7,5 балів – завдання виконано повністю, але допущено незначні неточності у розрахунках або оформленні; або при належному оформленні завдання виконано не менш ніж на 80%.

2,6 – 5 балів – завдання виконано менш ніж на 60%, за умови належного оформлення; або не менш ніж на 80% якщо допущені незначні помилки у розрахунках або оформленні.

0 – 2,5 балів – завдання виконано менш ніж на 40%, без належного оформлення, зі значними помилками у розрахунках або оформленні.

Отже, за 5 завдань відкритої форми з розгорнутою відповіддю вступник може набрати від 0 до 50 балів.

Остаточна конкурсна оцінка (**КО**) за 200-бальною шкалою (від 0 до 200) формується за формулою:

$$\mathbf{КО} = \mathbf{ЗТ} + \mathbf{ВТ},$$

де **ЗТ** – бали за виконання завдань тесту з вибором однієї правильної (див. таблицю); **ВТ** – бали за виконання завдань тесту відкритої форми з розгорнутою відповіддю (від 86-го до 90-го).

4. Список рекомендованої літератури

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України / А.М. Алексюк. – К., 1998. –360 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник / А.М. Алексюк. – К., 1998. – 560 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2003. – 316 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : навчальний посібник / С.С. Вітвицька. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 309 с.
5. Волкова Н. П. Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Академія, 2003. – 576 с.

6. Грішнова О. А. Людський капітал (формування в системі освіти і професійної підготовки). – К.: Знання, КОО, 2001. – 254 с.
7. Гура О. І. Вступ до спеціальності “Педагогіка вищої школи”: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 224 с.
8. Забродський М. М. Педагогічна психологія: – К.: МАУП, 2000. – 189 с.
9. Зайченко І. В. Педагогіка: підручник для студентів вищих навч. закладів. – 3-е вид. / І. В. Зайченко. – Київ: Видавництво Ліра-К., 2016. – 608 с.
10. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2005. – 180 с.
11. Кремень В. Г. Філософія освіти ХХІ століття // Освіта України. – 2002. – 28 грудня. – № 102 – 103. Литвин В. М. Українська культура й освіта в контексті суспільних трансформацій // Урядовий кур'єр – 2002. – 24 вересня. – № 175.
12. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. А. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-прес, 2003. – 418 с.
13. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 128 с.
14. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник. – К.: “ЕксОб”, 1999. – 303 с.
15. Лузан П.Г. Методи і форми організації навчання у вищій аграрній школі. – К.: Вид-во НАУ, 2003. – 276 с.
16. Лузан П.Г. Теорія і методика формування навчально-пізнавальної активності студентів. – К.: НАУ, 2004. – 272 с.
17. Менеджмент в освіті: Навчально-методичний посібник. – Київ, 1998. – 192 с.
18. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Гранма, 1999. – 350 с.
19. Мороз О.Г. Навчальний процес у вищій школі / О.Г. Мороз. – К., 2001. – 240 с.
20. Немченко С.Г. Педагогіка вищої школи : Підручник. – Бердянськ, 2016. – 450 с.
21. Педагогіка в запитаннях і відповідях: Навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. А. Пермяков та ін. – К.: Знання, 2006. – 252 с.
22. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник / За ред. З.Н. Курлянд. – К., 2005. – 239 с.
23. Педагогіка вищої школи: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С.Г. Немченко, О.Б. Голік, О.В. Лебідь. – Донецьк : ЛАНДОН-ХХІ, 2014. – 534 с
24. Педагогіка: Навчальний посібник / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. – Вінниця: РВВ ВАТ “Віноблдрукарня”, 2001. – 200 с.
25. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: Навчальний посібник. – Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. – 242 с.
26. Педагогічний словник / За ред. М. Д. Ярмаченка. – К.: Педагогічна думка, 2001. – 516 с.

27. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2005. – 520 с.
28. Теорія та практика менеджменту в освіті: Посібник. – Запоріжжя: Просвіта, 2003. – 272 с.
29. Управління навчальним закладом: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С.Г. Немченко, О.Б. Голік, О.А. Кривильова, О.В. Лебідь. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – 516 с.
30. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч.пос / М.М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 420 с.